

Az European Society of MusculoSkeletal Radiology (ESSR) Kongresszusa.

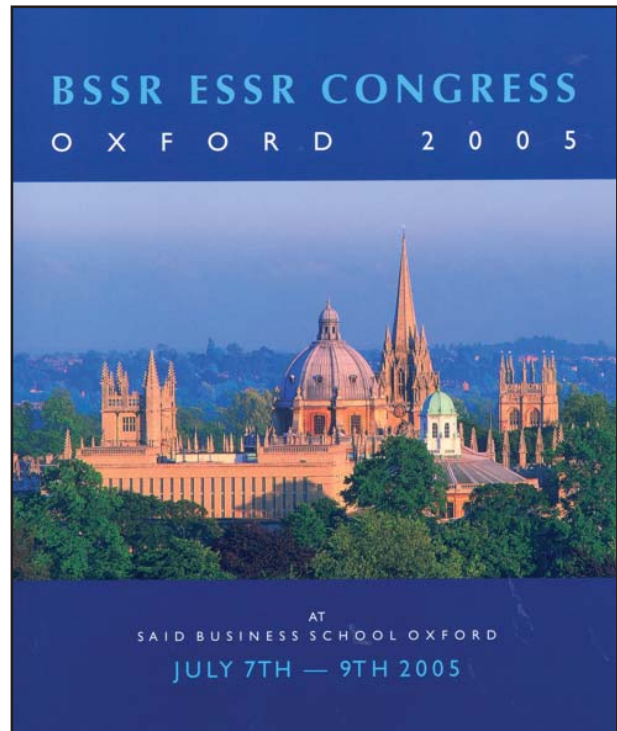
Oxford, 2005. július

A 2005. évi ESSR kongresszust Oxfordban tartották. Ha az ESSR Angliában van, mindig együtt tartják a Brit Musculoskeletal Társaság (BSSR) saját kongresszusával, ami egyrészt nagyon praktikus, másrészt a tengerentúli résztvevőknek (ezek vagyunk mi) is előnyös. További előny, hogy a britek szeretik hangulatossá tenni a kongresszusukat: sporteseményt szerveznek, ami ingyenes, nagyon magán viseli a lokális tradíciók jegyeit. Ilyen esemény volt most „punting”, ami hagyományos oxfordi vízisport. Tulajdonképpen csáklózás, egy viszonylag sekély (de nagyon változó mélységű), a kollégiumok kertjei alatt kanyargó, iszapos fenekű, szigetekkel tagolt folyócskában. A csáklya egy csaknem 4 m hosszú, maroknyi vastagságú, egyenes farúd, amivel a csónak tatján lévő dobogón álló egyén előrelökdi a ladikot (hasonlóan a velencei gondolához). A ladikban 5-6, sőt több személy foglal helyet, egyikük egy rövid, lapos, evezőszerű lapáttal kormányoz, azaz hol jobbról, hol balról korrigálja az eltévelyedést az egyenes iránytól. A csáklózás sem olyan egyszerű, mint első ránézésre tűnik, ti. az iszap „marasztalhatja” a botot, miközben a hajót viszi a lendület, és a csáklya magával rántja a markos legényt. A helyszínen végzett gyorstalpaló szerint ezt minden visszahúzásnál csavarintással lehet elkerülni. Sikerült is, amit az is bizonyít, hogy Mester Ádám szárazon maradt, Köllő Kati pedig ügyesen kormányozta a hajót, úgyhogy az sérülés nélkül vissza tudott sorolnia a kikötőbe. Persze az is kellett ehhez, hogy Forgács Sanyi bölcs tanácsokkal biztassa a hajósokat. Meg is nyerte a magyar zászló alatt hajózó team a „legtöbb egynemzetiségű ember egy csónakban” című kupát.

Oxfordot csaknem mindenki ismeri: legalább is vágyaiból, hiszen ide, az „ösforráshoz” eljutni minden egyetemet végzett embernek vágya, és ha nem sikerült is, az „Alice Csodaországban” c. Lewis Carroll meséből (a szerző matematika tanár volt a Christ Church Collegében, és a dékán kislányának írta a számos oxfordi helyszínt megelevenítő mesét), vagy újabban a Harry Potter c. bestsellerből, ami Roxfortban játszódik, és a filmet a Christ Churchben forgatták. A valódi tengerentúli látogatók (japánok) „vadásszák” a mesélő helyszíneket, mint pl. a hosszúnnyakú tűzkutyákat (Aliz), vagy a megterített hosszú ebédlőasztalokat a refektóriumban (Harry Potter).

A kongresszus programja 4 szekció köré csoportosult: trauma, sport, refresher kurzusok és a változatos témájú tudományos szekció.

Trauma témakörben a traumás esetek képi ábrázolásának általános szempontjai, a gerinc traumák és a csontsérülések voltak a kiemelt témák. A gerinc traumák között hallhattunk a nyaki gerincsérülések pontosításáról, a nya-

ki gerinc-törések stabilitásának megítéléséről, a gyermekek gerinc traumáiról, a myelon és a plexus brachialis sérüléseinek kimutatásáról. Érdekes előadást hallottunk arról, hogy a medence traumák kezelésére milyen hatása van a képi ábrázolásuk. A felső és alsó végtag gyakran „elnézett” sérüléseit bemutató előadások méltán váltották ki a résztvevők érdeklődését. Finomabb részleteket meg tárgyalására került sor, mikor a lábszár stress fracturáit, a microfracturák valamint a csontvelői oedema-szindrómák és az osteochondralis sérülések kerültek terítékre. Ebben a szekcióban tárgyalták a diabeteses láb elváltozásait, a CRMO szindrómákat, a myositis és a fascitisek differenciál diagnosztikai kérdéseit, a musculoskeletal rendszerben előforduló szokatlan organizmusokat (nem véletlenül török szerző mutatta be az Európában elő nem forduló fertőző ágenseket), valamint a gerinc infekciókat.

A sport szekcióban sorra tárgyalták az általános sportcélú ábrázoláson kívül a különféle testtájékok /ízületek ábrázolását, az axialis skeletont és az ágyék sportsérüléseit, valamint a specifikus sportsérülések (rugby, labdarúgás, kerékpár, stb.) ábrázolását. Ebben a témakörben a legérdekesebb volt a jövő, a várható módszerek és műszerek bemutatása, mint a csúszó gantry-jű CT, a 3T MRI musculoskeletal alkalmazása, valamint az MR porcábrázolás legújabb technikáit bemutató előadás. Az egyes

Mester dr. vezette a győztes nemzetközi csapatot a quiz versenyen

ízületek tárgyalása oly részletességgel folyt, hogy a külön előadás szólt a meniscus szakadások diagnosztikai csapdáinak elkerüléséről, a mellső keresztszalag és a posterolateralis „sarok” problémáinak összefüggéséről, a hátsó keresztszalag sérüléseiről és a posteromedialis „sarok” problémáiról, az elülső térd fájdalmáról és a térd MR diagnosztikus értékéről. Értékes volt a postoperatív térd vizsgálatának tárgyalása. Az ín és szalagsérülések MR és ultrahang vizsgálata, valamint a kontrasztanyag MR vizsgálat szerepe a sportsérülések vizsgálatában méltán tartott érdeklődésre számot. Az avulsió sportsérülések diagnosztikájáról és főképp az ebben rejlő csapdáról szóló előadás sokunk számára új ablakot nyitott. A váll vizsgálatáról szóló előadás sorozatban a rotator köpeny lézióiról, az impingement szindrómákról, a slap léziókról volt előadás. A váll instabilitás képi ábrázolásánál főképp a vizsgálati „trükköket” ismertük meg. A könyöktáji lágyrész sérülések MR vizsgálata, a TFC sérülések bemutatása, a csukló és az ujjak inainak sérülései valamint az os scaphoideum sérülései külön előadás által hangsúlyozódtak. A csípő vizsgálatánál a labrum és az acetabulum ábrázolása valamint az MR vizsgálat felhasználása az acetabularis labrum szakadásának arthroszkópos műtéteinek tervezésénél volt érdekes a képi ábrázolás szempontjából. A csípő „overuse” szindrómái újdonságot jelentettek, a csípő körüli bursákról szóló előadás pedig épp avval váltott ki érdeklődést, hogy elváltozásai nem csak a sporttal hozhatók kapcsolatba. Az Achilles in

Mester dr. jól vezette a magyarok hajóját is...

sérülések és a tibialis posterior / peroneus UH és MR vizsgálata volt a boka körüli vizsgálatok slágertémája. Nagyon finom, részletekbe menő, mély anatómiai tudást feltételező előadás szólt a lateralis boka szalagjainak normális és kóros megjelenéséről és impingementjéről. Hasonló, finoman részletező volt a deltoid szalag, fascia plantaris és egyéb, kisebb szalagok sérüléséről szóló továbbképző előadás. A sport-izomsérülések, az izomherniák vizsgálata, az evvel közvetlenül nem foglalkozók számára sok újdonságot jelentett. A spondylolysis tárgyalásakor a megfelelő vizsgálati technika kiválasztása valamint a kezelésre való befolyás jelentett újat. Az atléták pubalgija nem is olyan ritka, okai tisztázásában a képalkotóknak lehet szerepe.

... bizonyítja ezt a „punting” díjátadása. S.Ostlere, a kongresszus elnöke adja át a trófeát a magyar csapatnak

Az ESSR leköszönő (F. Aparisi) és beiktatott (V. Cassar-Pullicino) elnöke

A különleges sportok sérüléseinek tárgyalásakor a kéreppár- és golfsérülések kötötték le legjobban érdeklődésemet: míg az előbbit magam is üzöm, azért, az utóbbiról, minthogy alig ismerem, el sem tudtam képzelni, milyen veszélyeket rejthet egy ilyen szelíd, lassú és nyugodt sport üzése.

A refresher kurzusok témái a csont- és lágyrész tumorkok, az arthritisek ábrázolása, az intervenciók (külön a spinalis intervenciók), az infectiók és az osteoporosis voltak. A tumorokról szóló részben az epiphysis és a diaphysis jellegzetes tumorait, a nem malignus multiplex csontléziókat, a csontok felszíni lézióit mutatták be. Külön előadás tárgyalta a kontrasztduztítás MR szerepét a csontsarcomák diagnosztikájában. A lágyrésztumorokról szóló délutánon előadás hangzott el a malignus lágyrésztumorkok MR diagnosztikájáról, a kéz és láb benignus lágyrész teriméinek differenciál diagnosztikájáról, a sportolónknál fellelhető pseudotumorokról és a synovialis eredetű terimékről.

A gyulladási betegségekről szóló (egyébként az előbbivel egyidőben zajló) előadássorozat tárgyalta, hogy milyen újdonságok vannak az osteoarthritisek MR vizsgálatában, a spondyloarthropathiák differenciál diagnosztikájában, az arthritisek kéz és láb konvencionális film diagnosztikájában, valamint az MR és az UH szerepét a korai gyulladási arthritis diagnosztikájában.

Az intervenciósi fejezetben szó volt az ízületek punctiójának optimális technikájáról, az UH vezérelt intervenciókról, a csontbiopsziák véghezvitelénél alkalmazható trükkökről, valamint a biopsziák során nyert specimének optimális kezeléséről. A betegek vertebroplastikára való kiválasztásának szabályait ismertető előadást követte a vertebroplastica szövödményeinek elkerülését ismertető,

A tiszteletbeli tagok listája

majd a képernyő alatt és CT vezérléssel végzett cervicalis intervenciók következtek. Itthon is érdeklődésre tarthatna számot a lumbalis fájdalmak percutan kezelése. Ezen kívül a musculoskeletalis neoplasmák percutan kezeléséről hallhattunk előadást.

A Mester Ádám által moderált kurzus témája a porckorong betegségek, a „low back pain” képi ábrázolás-módjainak evidenciái, a csigolya kompresszió benignus, vagy malignus voltának eldöntésére szolgáló diagnosztikus módszerek, valamint a gerinc primer tumorai voltak.

Az osteoporosis fejezetben kapott helyet az osteogenesis imperfecta, a radiológus szerepének tárgyalása a csont denzitometria klinikai gyakorlatában az osteoporosis megítélésére ehhez kapcsolódó téma volt a denzitometriás adatok értelmezése, a gyermekek csontdenzitometriája, valamint a csont trabecularis szerkezetének képi ábrázolása.

Eközben, kiváló UH készülékekkel felszerelt gyakorló helységekből folytak a különböző szintű (alap-, közép- és mesterfokú) UH gyakorlatok, Európa legkiválóbb szakembereinek vezetésével az anatómiai struktúrák bemutatásától a legnehezebb diagnosztikus feladatok megoldásáig.

A gazdag tudományos programban két magyar munka kapott helyett: „Arthritis and osteoarthritis imaging in vertebral facet joints” (Mester, Makó, Kaposi, Kar-

linger), valamint a posztterek között: „Periosteal reaction: inflammation-fracture-tumour?” (Karlinger, Mester, Kiss, Köllő). A posztterek megtekinthetősége itt is, mint a többi európai fórumon elektronikus volt.

Az egész kongresszus koronája a nagyon izgalmas és humoros Quiz volt (Victor Pullicino, mint Dart Vader jelent meg és vezette a vetélkedőt), amit a Mester Ádám vezette nemzetközi csapat nyert, a közönség lelkes közreműködésével.

Meg kell említenünk a társasági programokat, melyek a hely szelleméhez igazodván, nagyon nívósak voltak. (Külön előny, hogy minden járástávolságnyira van, a középkori városon belül). Ki ne szeretne egyszer egy neves College refektoriumában vacsorázni, a zenekari erkélyen helyet foglaló együttes által szolgáltatott kellemes élőzene mellett? Mert ez volt a hatalmas Quad-dal rendelkező Keble College-ban (Quad = a College-ok négyszögletű, füvesített, „kockásra” vagy „kárósra” nyírt központi udvara, melyet körülvesznek a lakóegységek). A BSSR gála az első napon a kisebb, de patinásabb College Wadham-ben zajlott. Másnap ugyanitt, (de nem a Quad-on, hanem egy nagy „mellékudvarban”, nevezhetnénk inkább mezőnek) Shakespeare előadás volt: a Falstaff, egészen „elrugaskodottan” modern prezentációban. Mégis, a legérdekesebb fogadáson akkor vehettünk részt, mikor a dino lépteket követtük (eredeti lábnyomok kiöntve és ide transponálva) és a lábnyomok az Egyetem Természet-tudományi Múzeumába vezettek. Itt zajlott a fogadás hatalmas dino és egyéb ősszállatok, valamint vízi óriások csontvázai és szintén óriásméretű ásványok (+meteoritok) közt. Meg lehetett tekinteni a „gyarmatárut” is, amin az egykori hatalmas gyarmatbirodalom területéről összehordott elképesztő mennyiségű, főként néprajzina mondható bemutatott anyagot kell érteni: itt a toll szütyőtől a különféle lövő szerszámokon át, a fejedászoktól „beszerzett” zanza fejekig minden tárgy előfordult! Alig lehetett otthagyni ezt a fantasztikus látványosságot!

A Keble College csodálatos dísztermében rendezték a gálavacsorát, ahol a társaság hagyományainak megfelelően F. Aparisi (Spanyolország) a leköszönő elnök köszöntötte és adta át az elnöki láncot V. Cassar-Pullicinonak (Anglia), és ott köszöntötték az új tiszteletbeli tagokat, H. Pettersont (Svédország) és J. Garciát (Svájc). Találkoztunk 2006-ban Gent-ban! – így búcsúztak a résztvevők.

Amíg mi Oxfordban voltunk, Londont terrortámadás érte. Mindannyian nagyon megrendültünk. Aznap nem lehetett Londonba utazni, egyéb korlátozással nem találkoztunk.

Mind az oda-, mind pedig a hazafelé vezető úton megtapasztaltuk, hogy milyen „kalandossá” lett a vidéki angol közlekedés a privatizáció óta (különösen a hét végén, teljesen elégtelen): szinte egy napba telt a Luton reptér elérése a nem is távoli Oxfordból (nemcsak a fapadossal utazók, hanem a Heathrowra igyekvők sem jártak jobban, vagy gyorsabban). Meg is állapítottuk: csak ne legyünk elégedetlenek a mi tömegközlekedésünkkel, mert még mindig százszor jobb!

Nagyon jól rendezett, tartalmas és magas színvonalú kongresszus volt a 2005-ös oxfordi ESSR. A kicsiny, de nagyon aktív magyar csapat főleg a „Csont-ízületi megbetegedések korai felismerésért” Alapítvány támogatásával jutott el Angliába. Lehattunk volna többen is, de ebben az évben felhívásunkra kevesen jelentkeztek. Pedig a külföldi szakemberek várják előadásainkat, figyelnek ránk. Nem szerencsés hogy szinte mindig ugyanazok a csont radiológusok vesznek részt a nemzetközi rendezvényeken. Kitűnt azonban, hogy ez a viszonylag kis létszámú társaság mennyire együtt van, egymást segíti, tanítja és nem utolsó sorban jól is érzi magát egymás társaságában. Feladatunknak tekintjük bővíteni ezt a kört. Fontos, hogy (még) ott vagyunk az európai élvonalban, csak az a kérdés, hogy meddig, látván az új gépek és technikák nyújtotta lehetőségeket, melyek segítségével az élboly rakéta sebességgel fog elhúzni.

Karlinger Kinga dr.